

TRIBUNA

REDACȚIA

Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

1 an 20 cor.

6 cor.

5 cor.

2 cor.

De Duminică pe an 4 cor.

Abonamentul și vânzările se fac în avans.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

Prețurile sunt în franci.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERȚIUNILE:

Se va plăti garanția pentru două săptămâni și se va plăti în avans pentru fiecare publicație.

Articolele, anunțurile, etc. și toate celelalte se trimis în avans.

Prețurile pentru oraș și comitate.

Prețurile pentru oraș și comitate.

Prețurile pentru oraș și comitate.

În fața străinătății.

(m.) E poveste veche, că-l bine să ai prietenii puțin, ca lumea chiar de nu-ți arată să fie cel puțin în chip favorabil în fața lucrărilor tale. În această privință încercăm să indivizim; pe acest teren se luptă popoarele. Procedura aceasta e la noi nu numai la popoarele mici, ci și la cele mari, cum e Rusia.

Căci se scrisese mai zilele trecute lucrurile de un ziar londonez despre finanțarea Rusiei. Marele colos tremură și în chemă pe corespondentul acelui ziar, să-l informeze în detaliu despre cele mai mici amănunte ale visteriei statului rus. Atât de mare e puterea presei! Doar așa se opina publică.

De altă parte Japonezii prin presă și-au prietenii prin cele mai îndepărtate că unde ajung foii, ziare. Nu voim să știm ceva, că mai sunt aici active de altă ordine, cum popoarele mici indică acum capul, cum cei ce se temeau de o bucurie lăuntrică văzând zadarnicitatea și eforturile ale uriașului rus etc.

Nu e de lipsă însă, ca să mergem așa departe. Să rămânem în cercul nost de cunoștințe bune. Dacă vr'un stat a știut ca atare să facă reclamă, de bună seamă printre țările avem să socotim guvernul unguresc. Opinia publică europeană a fost bună pentru el un ideal, care l-a ajutat cu toate mijlocele, ce i-a stat la dispoziție.

Not la asta nu ne-am priceput. Nu s'au spus nici aceia, cări încă ar fi avut în vedere să o facă, căci n'au făcut-o.

Amintiserăm nu de mult, că ministrul Kossuth și-a trimis falimosul proiect de lege la toate foile mari din străinătate și la toate guvernele străine. Nu-l asta bună? Străinii, cări nu cunosc relațiile de prietenie ridică în slava pe dl ministru.

Far mai zilele trecute vedem în numărul din 15 Ianuarie al lui «Revue internationale de l'enseignement» (Revista internațională de instrucție), cum un oare-care I. Kont, maghiar profesor în Paris, scrie articolul «La réforme de l'enseignement primaire en Hongrie» (Reforma învățământului primar în Ungaria) în care cearcă să arate însușirile ale acestui falimos proiect de lege, cu care publicul nostru e pus în contact de altfel.

Acest oare-care Kont, pripășit la Paris, scrie afară de o istorie a literaturii maghiare și despre influința franceză în Ungaria după cum dl Pompil Eliade își scrisese în numărul din 15 Ianuarie despre influința franceză în Ro-

mânia, iar prin foii și reviste franceze caută să informeze *pro domo* opinia franceză despre treburile ungurești.

Așa au ei în toate centrele oamenilor lor, cări fiecare reprezintă pe naționalități, ca pe niște elemente turbulente, cări vreau să răstoarne ordinea de stat, *ni-te tăciunari*. Și străinii, citesc, se informează, își fac părerea lor... și chiar când mai târziu află ceva despre noi, ei își au deja prejudeciile lor.

Dacă puternica Rusie după un articol de ziar, s'a înjosit până acolo, că oficios a informat pe corespondentul foaii despre starea amănunțită a finanțelor ruse, numai ca să n'aibă nimic de zis străinătatea, dacă Gorki a fost eliberat după unanimul strigăt de protestare al întregii lumi civilizate, de ce nu învățăm și noi nimic din toate acestea? De ce nu învățăm și alții, cări ar avea datorie să o facă?

Luat-au notă cei dela «Revue internationale de l'enseignement» și despre memorandumul episcopilor noștri și celelalte, cări s'au trimis dlui ministru? *Datu-și-au silința*, ca să-l cunoască în întregime? Adecă asta ar fi fost datorie noastră.

Nu vrem noi ajutorul nimăruia; nici nu l'am așteptat nici odată. Cerem însă și pretindem, ca străinătatea să fie despre noi *drept* informată: să știe, *cine* suntem și *ce* vrem, iar nu să-și facă păreri despre un neam, ce nu e, despre tendințele, cări nu le are ș'apoi să zică, *că-s ale noastre*. «*Audiatum et altera pars!*»

În decursul campaniei electorale am cetit tot, ce se referea la noi prin reviste și ziare străine, precum și prin cele din România. Rar se putea găsi o judecată dreaptă. Au fost une-ori, ce e drept, articole scrise cu multă simpatie, cu deosebit interes, dar desorientate dela început până la sfârșit.

Și de stai să te cugești, n'ai, de ce să te miri. N'avem încă o carte, care să trateze întreaga materie a trecutului nostru, care tradusă în limbi străine să poată furniza drept și cinstit material de cunoștințe, celor, ce vreau să știe, cine suntem, iar evenimentele mari, ca și reluarea activității politice nu au nici înregistratori în broșuri volante.

S'a scris o singură broșură despre campania noastră electorală: «Cum am luptat», carte bine scrisă, dar numai pentru noi, și poate aduce roade în deosebi în marea masă a țaranilor noștri.

O broșură, care să conțină nu numai istoricul alegerilor, ci să discute chestia, să arate importanța elementului românesc, ruina și criza monarhiei, să încerce a preciza atitudinea noastră și motivarea ei, nu a apărut.

Pentru aceea chiar și în România prin reviste și ziare, unde am dori să fim înțeleși, se scriu lucruri de preț probabil; articole bine informate sunt corbii albi.

Far îndepărtata străinătate plutește în păreri liferate de anumiți Kont, Bertha etc. ori voiajori, cări se lasă plătiți pentru câte-va vorbe bune!

La toate acestea de vină suntem noi înșine, cări nu prezentăm și nu putem oferi broșuri și cărți bine documentate în această materie. În lipsa acestora ori-ce necunoscut își poate face mendrele, pe unde numai din Paști în Paști vine vorba de noi; ear acea dintre noi, cări nu ne citesc ziarele — de cări cu regret trebuie să constatăm sunt destul — nu-și știu datoria, nu știu, *unde mergem*.

Raport din Dietă.

Budapesta, 6 Aprilie 1905.

Sunt 10 ore și în sala Dietei nu l suflet de om. Partidele au finit, a seară, până noaptea târziu conciliabile, deputații s'au sculat târziu. Logele și galeriile sunt însă pline, ear afară, înaintea Dietei lume multă. Deputații cări au cunoscut, abea pot să scape de solicitările de a li-se exponeza bilete. Nici chiar pentru deputații nu se mai găsesc, căci încă de ieri au trebuit să se anunțe cei cări au dorit pe azi să aibă.

În cercurile politice dominează de altfel o vădită depresie. M Sa Monarhul s'a dus la Viena fără să fi rezolvat criza ce ține mai bine de două luni. Se spune că nu vrea cu nici un chip să cedeze în chestiile militare. Ear opoziția aliată ori cât de curagioasă s'a ținut până acum, totuși în fața atitudinii regale s'a îngrijată, căci n'ar vrea să provoace te miri ce conflict între Coroană și parlament.

Sedința începe la orele 10¹/₂, sub presidenția lui Justh Gyula.

După rezolvarea mai multor acte sosite la birou, și cări se trimit secțiilor și comisiilor respective, se intră în ordinea de zi.

Kossuth Ferencz își motivează pe scurt și între aplauzele opoziției propunerea de a se considera ca nulă și neavenită hotărârea adusă în ședința dela 18 Noembrie a Dietei, când presidentul nerespectând regulamentul Dietei, a lăsat să se propună și a declarat ca primită schimbarea regulamentului.

Justh pune la vot dacă Dieta primește spre discuție propunerea lui Kossuth.

Majoritatea mare a Dietei primește — prin sculare — ear presidentul anunță că propunerea se va pune la ordinea zilei pe mâine.

Tot Kossuth își motivează a doua propunere: *a se alege o comisie de 21 membri care să discute chestia și să vină cu proiect de adresă către M. Sa*. În motivarea sa scoate în relief faptul rar în statele constituționale că țeara, mai bine de două luni, nu are guvern responsabil.

Se hotărăște ca dacă va fi vreme tot mâine să se discute și asupra acestei propuneri.

Sedința se ridică la orele 11¹/₄.

Cei mai excelenți profesori și medici contra morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de il recomandă ca remediu cu efect respirație, precum: bronchită cronică, tusă convulsivă,

și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegma și face să înceteze asudarea de noapte. — Dia cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmaciile să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provăzută cu firma de mai jos

277

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvizzera).

Sirolin

PROBLEMA AUSTRIACĂ.

(Urmare).

În asemenea condiții, ori-ce ar face Austria nu poate să fie piept naționalităților străine și sfârșitul ei ca putere precumpănitoare în monarhia Habsburgilor este apropiat. Un singur lucru ar putea să mai dea pentru cât-va timp putere Austriei, bine înțeles o putere efemeră și aparentă, e că Ungaria, simțindu-se la un moment dat prea slabă ca să lupte cu România și cu Slovacia, să se întoarcă earășii către Austria ca împreună cu dînsa și printr'însa să păstreze supremația ei asupra naționalităților asuprite. Dar acest lucru e greu de crezut.

Poporul unguresc pare a fi atât de convins de puterea lui, încât nu se mai îndoiește de nimic. Mai mult, el pare a fi uitat, că numără abia 8 milioane de maghiari pe când Româno-Slavii formează un grup de 11 milioane de suflete. Pentru cine urmărește de aproape, nu numai evenimentele ce s'au întîmplat de câțiva ani în Ungaria și rezultatul alegerilor de azi, cu transformarea partidului independent într'un partid de guvernământ, ci întreaga stare sufletească a poporului maghiar, pentru acela apare cu claritate, că Ungurii nu se vor opri în megalomania lor. Într'adevăr, poporul unguresc este, ca din nefericire mulți oameni și multe popoare pe acest pământ, victima unei amintiri. El nu poate să uite, că datorește tot ce este încrederei în sine și patriotismului său și își închipuește că, precum în trecut prin aceste mijloace a creat o Ungarie neatârnată, tot astfel va reuși prin ele să creeze în viitor o Ungarie puternică. El uită însă cu desăvîrșire, că nu datorește numai mândriei lui naționale crearea Ungariei, pe timpul când celelalte naționalități zăceau în întunec și nu îndrăzneau să scuture jugul vienez. El uită că datorește renașterea lui politică faptului, că în mijlocul celorlalte popoare din monarhie, el era pe de-o parte cel mai numărös și pe de altă parte cel mai apropiat de civilizația apusană.

Nu, nu este mândria, care a creat în dauna Româno-Slavilor Ungaria de azi.

Aceasta nu este decât una din numeroasele iluzii ale poporului maghiar.

Din potrivă, mândria este marea slăbiciune a Ungurilor, orbia, care îi împedecă, ca să vadă adevăratele proporții ale lucrurilor. Și cine știe dacă în această privință nu a avut dreptate marele lor patriot Szécheny când a spus: «Poporul meu va peri prin mândrie». Aceste cuvinte par o adevărată prorocie, mai cu seamă azi, după ce Ungurii au răsturnat pe contele Tisza și urmează o politică separatistă fără grijă și de naționalități și de marile puteri, ce surid în fața megalomaniei maghiare, fiind-că știu că de nominală esupremația, pe care o exercită și care i-a îmbătat.

Dar dacă această soluție nu e cu puțință, rămâne alta. De ce Austria n'ar păstra sceptrul ei făcând o federațiune, în care chiar dacă n'ar fi puterea precumpănitoare, totuși ar scăpa existența ei politică și n'ar distruge autoritatea dinastiei Habsburgilor, dar pentru ca ea să se facă, ar trebui ca oamenii de stat din Viena și în deosebi împăratul să cugete serios la dînsa și să nu piarză în amănări un timp prețios.

Căci cu cât se va întîrzia, cu atât se vor întări mai mult naționalitățile, ce așteaptă cu nerăbdare desmembrarea Austriei. Din nefericire, cercurile oficiale din Viena se gândesc la toate dibăciile unei politici meschine, numai de federațiune nu se îngrijesc. Ele preferă să lupte înainte pentru păstrarea vechei concepțiuni a unei Austriei ocărnuite de o minoritate germană, decât să provoace în tot cuprinsul monarhiei un curent destul de puternic pentru a înăbuși aspirațiunile naționale și a scoate la iveală numai interesele comune ale atîtor popoare de alt sânge și de altă limbă. (Va urma).

MANDATUL LUI VASILE DAMIAN.

Se știe că și mandatul lui Vasile Damian din Baia de Criș a fost atacat la Dietă, pe motivul, că cercul a fost fanatizat.

Eri s'a ocupat a IV-a comisie verificatoare sub presiunea lui Thaly Kálmán cu pîra dată de partidul contra candidatului Hollaky Ártur. Aceștia au fost reprezentați

prin advocații din Budapesta Dr. Lajos și Dr. Gábor Illés. Alegerea apărută de dl Dr. Simion Damian și președintele Camerei advocațiale sov, fratele deputatului.

Părților au expus apoi jalba noscută împotriva mandatelor românești și fanatism național și s'a cetit apoi apărarea deputatului Damian.

După rostirea discursurilor, comisiunea verificatoare, s'a retras să consulte rezultat a anunțat continuarea dezbaterii pe 15 Maiu. A îndrumat pe apărător zente un exemplar autentic din cartea de la Sibiu, ear pe părți, să prezinte portul oficios al autorităților de fațadă din Sibiu.

Notariate nouă în comitatul nou.

Se întîmplă pînă acum, că țara pierde ziua întreagă, pentruca să se prăvi ceva la vr'un notar. Legea de înmatriculare apoi cere, ca să fie puși în notariate. Drept aceea și în comitatul nou se vor întocmi în total zece circulații nouă, iar spesele le va puștoliul internelor. Se vor ținea sfaturi pentru fiecare cerc, va fi o sfătuire centrală sfârșitul lunii acesteia, iar în o ședință ordinară comitatensă se vor împărți cercurile notariale și se vor discuta nouă.

Așa de pildă în cercul Borosvor mai fi încă doi notari, iar comunitățile a cerut să capete notar. Totuși cere mai multe comune. Comunele care să fie declarate comune mari, comune vor fi împărțite la alte circulații, ca cineva, ce are de lucru mărie să nu-și piardă vremea bună.

Dacă ministrul se va învoi, Iulie vor fi deja și notarii denumiți.

Lucrul acesta pe noi cu atît de poartă, cu cât cele mai multe comune românești, unde e de dorit notari români, ori cel puțin, ca fiecîrui să știe perfect românește.

Academia Română.

— Raport asupra lucrărilor făcute în 1904—1905. —

(Continuare).

La 4 Octombrie, împlinindu-se 100 de ani dela întemeierea Seminarului „Veniamin“ din Iași, Direcția acelei școli, cea mai veche din școlile țării, ne-a invitat și pe noi să luăm parte. Am fost reprezentați prin Președintele nostru domnul I. Kalinderu.

Academia a fost invitată să ia parte la mai multe congrese științifice, precum: la Congresul Societății franceze de arheologie dela Puy (Haute-Loire), ce s'a ținut la 21—28 Iunie; și la al XIV-lea Congres internațional al orientaliștilor, ce se va ținea în Aprilie 1905 la Alger.

Ca un omagiu pentru memoria marelui istoric Teodor Mommsen, fost membru onorar, Academia și mai mulți membri ai ei s'au asociat la subscrierea pentru a se ridica un monument la Berlin în onoarea sa.

III. Publicațiunile Academiei.

În anul trecut s'au făcut următoarele publicațiuni:

1. Din Analele Academiei:

a) Tomul XXVI — Partea administrativă și Desbaterile anului 1903—1904 s'a terminat, tipărindu-se și partea II, care cuprinde lucrările sesiunii generale din 1904.

b) Tomul XXVI — Memoriile Secțiunii istorice s'a sfîșit de dipărit și cuprinde următoarele:

Regele Carol I. și Instrucțiunea publică. Cuvîntare de zece Maiu 1903, de D. Sturdza.

Despre Cnejiți Români, de I. Bogdan.

Din viața romană: Podoabele, toaleta —și pe trecerile unei elegante, de Ion Kalinderu.

Un hrisov a lui Mircea cel Bătrîn din 10 Iunie 1415, de Ioan Bogdan.

Ilirii, Macedo-Românii și Albanzii. Disertațiune istorică, de Dr. Atanasie M. Marienescu.

Episcopia Strehaiel în anii 1673—1688. Notă istorică, de I. Bianu.

Nicopole 1396—1877—1902. Cuvîntare rostită de Carol I, Regele României.

Din viața romană: Societatea înaltă pe vremea lui Pliniu cel tînăr, de Ion Kalinderu.

Biserica și podul din Borzești, precum și o ochire relativă la bisericile zidite de Stefan-cel-Mare, de Dr. C. Istrati.

c) Tomul XXVI — Memoriile Secțiunii științifice s'a terminat de asemenea de tipărit și cuprinde memoriile:

Igiena laptelui, de Dr. I. Felix.

Importanța Bacteriologiei în Anatomia patologică, de prof. Dr. V. Babeș.

Varietățile și speciile microbilor și raportul lor cu organismele superioare, de prof. Dr. V. Babeș.

Încercări făcute pentru găsirea microbului turbării, de prof. Dr. V. Babeș.

Anomaliile congenitale și predispozițiunea, de prof. Dr. V. Babeș.

Materiale pentru climatologia României, XVIII. Repartițiunea ploii pe districte și basenuri în 1902 st. n., de St. C. Hepites.

Asupra variațiunii etaloanelor de masă, de I. St. Murat.

Materiale pentru climatologia României, XIX. Clima anului 1903 st. n. la București-Filaret, de St. C. Hepites.

Despre originea și combaterea tulburărilor de prof. Dr. V. Babeș.

Plantele cereale și leguminoase la noi de P. S. Aurelian.

Cutremurele de pământ din România în 1903 st. n. și lucrările primelor două sesiuni sismologice internaționale (Nota a nouă de C. Hepites).

d) Din Tom. XXVII — Partea administrativă și Desbaterile anului 1904—1905, fascicula I. cuprinzând procesele verbale dințelor ordinare pînă la sesiunea generală.

e) Tomul XXVII — Memoriile Secțiunii istorice s'a început de tipărit și cuprinde următoarele:

Din istoria amuzării lui „U“ final în România, de Ovid Densușianu.

Așezarea vorbelor în românește, de Slavici.

f) Tomul XXVII — Memoriile Secțiunii istorice se află de asemenea sub tipar și cuprinde: Stefan-cel-Mare, Mihaiu Viteazul și Ștefan cel Mare, de N. Iorga.

Românii din Bosnia și Herțegovina în prezent, de Isidor Ieșan.

Cîteva manuscrite și documente românești și din străintate relative la istoria României, de N. Iorga.

g) Tomul XXVII — Memoriile Secțiunii științifice se află sub presă și cuprinde următoarele:

Metoda stroboscopică aplicată la studiul comparativ al înțelilor de rotațiune a două corpuri care se mișcă în sens invers, de D. Negreanu.

(Va urma).

Din Dietă.

7 Aprilie.

Propunerea lui Kossuth Ferencz a fost din nou zădărnită, dacă este a se nimici hotărârea din 18 Novembre, ori nu. Că majoritatea Dietei va nimici conlusul acesta, și-l va erge și urma din analele Dietei, era de la sine înțeles, întrebarea era, fi-vor scene vi-foroase ori se va petrece totul în liniște.

Kossuth Ferencz, fiind bolnav, n'a fost în Dietă. Il substituie Gullner Gyula, din partea minorității.

Interesarea publicului față de ședința de azi este mare, logile sunt pline.

Pe coridoare discuțiunile despre criză. Nu mai nimeni nu știa însă spune de ce contele Tisza vrea cu ori ce preț să-l lasă postul.

Pe altfel ședința de azi a scos mai evident relief epoca nouă a domniei coaliției. Șeful *arzabaterii adresei*, ministrul preluând cuvântul și întrerupt fiind me-mbrul opoziției, a apelat la președinte, care l-a îndrumat formal la ordine. —

Ministru președinte n-a fost impedit libertatea sa de a vorbi. O întrebare, nu vatămă încă libertatea cuvântului. Când va exista motiv de a interzice voiu cunoaște datorința. *Vă rog să vă abstețineți de la a vorbi din scaunul președinte.* (Aplauze în stânga.)

Se votat asupra propunerii lui Gullner, și se propunerea cu 188 voturi contra 102 voturi majoritate nulificând hotărârea din 18 Noembrie.

În discuțiunea adresei, Tisza a rugat să abstea de la adresă care va conținea numai la agravarea crizei.

Majoritatea n'a ascultat de Tisza, ci a votat să primească propunerea lui Kossuth.

O mistificare.

Episcopul suprem a recercat Conzistorul să întrevină biserică prin activitatea parohiale, pentru îmbunătățirea avurilor din Boroșineu, la ceea-ce P. S. Episcop, a dat un circular către parohiale, ca prin predică și alte mijloace pastorale, să lumineze poporul și să-l scutur de la porniri punibile.

Episcopul a dat cu aceasta a răspuns și vice-versa arătându-i, cum organele politice au căzut spiritul antibisericesc și sectar, și că artiștii comunale nu respectă regulile și țin oficiul în zilele de Duminecă și să lasă crâjmele deschise ș. a. drept să se dea dela autoritățile politice, ca să se poată pune pentru subminarea moralității.

Episcopul din loc, s'ocupă azi cu acest subiect al P. S. S. în chip tendențios, atribuindu-i recunoașterea corupțiunii intrinsece a episcopului nostru, ceea-ce este o falsificarea adevărului, pentru-că dacă sunt religioase între popor, acelea provin din epoca modernă și antibisericesc protegiat de autoritățile civile.

Turburările din Rusia.

— 6 Aprilie n.

Londra. Lui «Times» i-se vestește din Petersburg: Țarul primește de obicei Lunia în gardel. Lunia trecută la primirea țarului a bătut la ochi purtarea suspectă și îmbrăcat în uniformă căzăcească. Țarul și au aflat la el un pachet, în care erau două bombe. S'a continuat cercetarea și au avut drept urmare, că doi polițiști secreți încă au fost arestați.

Tiflis. În mai multe locuri țaranii s'au răscolat: jăfuesc,ucid.

Petersburg. Consiliul ministerial a hotărât, că și Polonii pot ocupa oficiile de stat; reserve au rămas numai pentru câte-va oficii mai înalte. Ear în guvernoratele apusene funcționarii trebuie să știe și limba polonă și litvană.

Londra. Țarul a primit demisia lui Pobjedonoscev. *Se crede, că nu va avea urmaș, de oare-ce țarul vrea să reînființeze dignitatea de patriarh.*

Cracovia, 7 Aprilie n.

Nova Reforma anunță, că în Varșovia Joi au fost împușcați 40 Poloni revoluționari.

Războiul ruso-japonez.

— 6 Aprilie n.

Înaintarea Japonezilor.

Londra. Japonezii continuă a înainta spre Kirin. Oyama anunță, că i-a succes să împrăștie o coloană dușmană și să înainteze până la Santapuhao. Spre vest dela calea ferată au fost în aceeași zi mică hărțuie și Japonezii au împrăștiat o trupă rusă de 500 inși, care era în retragere. Pe când izvoarele japoneze spun, că Oyama își continuă cu toată energia planurile-l de împresurare, Rușii la Petersburg nu-s în curaj, cu ce va face Linevici. I-se telegrafează lui Times, că Linevici a concentrat până acum în Kirin 50.000 de oameni și că cu cele 250.000 rămași lângă Svangsanhai va intra în poziții întărite. În chipul acesta Rușii rămân în apropierea căii ferate, de care au lipsă, neavând destule căruțe.

Petersburg. Generalul Carchevici telegrafează statului maior: Înaintea frontului nostru pe drumul Mandarin și drumul ce duce din Centafu în Maimatai a apărut o divizie dușmană. La cinci verste de Kilciu o coloană a noastră s'a luptat contra infanteriei japoneze. Dușmanul a fost alungat din două poziții și a fost împrăștiat.

Vești diferite.

— 7 Aprilie n.

Paris. Lui «Echo de Paris» i-se telegrafează, că sub presidența marelui duce Nicolae a ținut ședința comisiei, ce are să constate, cine e de vină pentru catastrofa dela Mucden. Din dările de samă reese, că s'au făcut greșeli mari înainte de și în decursul luptei. Se svonește, că generalul Huber va fi amovat din postul său.

Petersburg. Armatele rusești au încetat retragerea și se concentrează în poziții întărite între Ciangciun și Kirin. La aripa stângă lângă Kirin sunt puternice diviziile de cavalerie. Până la Taliasho, pe cursul lui Liasho se adună mari diviziile de cavalerie. Calea ferată, magazinele le păzesc trupe puternice, îndeosebi cavalerie.

Alimentarea armatei ruse nu lasă nimic de dorit. Ținutul, în care acum e, e foarte bogat în vite cornute și bucate. Dela inimic s'au văzut până acum numai trupe de cercetași.

După spusa spioniilor japonezi prinși, Japonezii au trebuit să încete cu urmărirea, deoarece drumurile sunt foarte rele și trăinul de loc nu poate înainta.

Cartierul general rus e în Gunsulin, unde au sosit deja trupe nouă. Reserva trimisă din Karain e în Hataskio. Armatele japoneze sunt — după-cum se crede — la 60 klm. departe de pozițiile ruse.

O întimpinare.

(Urmare).

Această tragere de șah însă nu i-a succes, pentru-că candidarea d-lui Dr. Lucaciu s'a făcut prea târziu și fiind-că și din partea d-lui Dr. Lucaciu ar fi fost de lipsă să vie în coatingere cu alegătorii și să le țină vorbiri așa precum dânsul știe vorbi la popor, ce însă nu s'au putut face pentru-că era dus la Nădlac și de loc n'a venit în cercul Șomcuții.

Referitor la expresul trimis de Augustin Dragoș la Dr. Victor Nyilvan în ziua alegerii, reflectăm următoarele:

N'au fost de lipsă să trimită Augustin Dragoș expres, așa zicând în vecini la Dr. V. Nyilvan, ci trebuia atât dânsul cât și fratele-său să se prezinte înaintea comisiei electorale și dacă au aflat cu scop să ceară votizare în interesul d-lui Dr. Lucaciu; trebuiau să facă aceasta pe risicul lor și să nu stee Dr. Dragoș în Baia-Mare ca un dictator și Augustin Dragoș acasă. Dar precum se vede chiar frații Dragoș n'au avut intențiunea serioasă ca în ziua alegerii fără pregătire prealabilă să ceară votizare pentru dl Dr. Lucaciu din cauză, că sau n'au putut întruni nici 10 voturi, fără concursul lui Dr. Victor Nyilvan, sau poate a socotit că mai bine să se facă ridicolii alții, decât dânsii, pentru-că din acest plan nesocotit numai fiasco complet putea să urmeze pentru partidul național, de oare-ce atunci partida bine organizată a contelui Teleki așa a fost de puternică în cât chiar și candidatul guvernului spriginit de întreaga forță administrativă a fost silit să se retragă.

Cea mai impertinentă și mai infamă dintre toate este aceea aserțiune, unde Augustin Dragoș afirmă, că Nicolau Nyilvan să fie zis, că mulți preoți din cercul electoral al Cehului îl învinovătesc pe dl George Pop de Băsești de trădător.

Abstrăgând dela aceea împrejurare că preoții din cercul Cehului acum ca și la toate alegerile și-au făcut destul datorințel naționale, Nicolau Nyilvan n'a putut zice așa grave acuzări despre preoții din acel cerc, unde n'a fost de mulți ani și așa n'a avut ocaziune a vorbi cu dânsii și a se informa despre părerea lor față de persoana d-lui George Pop de Băsești, al cărui, unul dintre cei mai sinceri stimatori a fost și este Nicolau Nyilvan.

Adevărat e numai atât, că a vorbit în loc privat Nicolau Nyilvan despre eventuala cadere a d-lui George Pop de Băsești, dar nu cu intenție care i-se atribuie în pamflet, ci cu bunăvoință a zis, că bazându-se pe praxa lui veche în cele electorale să teme, că vor păși alegătorii d-lui George Pop de Băsești ca la alegerea din anul 1881, când de către Ungurii din Ceh au fost opriți cu băte și alte arme să nu poată intra la locul alegerii.

Prin discuție a venit vorba și despre alegerea d-lui Dr. Mihalyi, cătră care fiind prezent Nicolau Nyilvan a adresat următoarele cuvinte: Știu că ai mare popularitate în cercul Ileana, știu și aceea că cei mai mulți alegători vor fi pe partea D-Tale, dar ca mai bătrân și cu praxă în lucruri electorale te fac atent, ca în ziua și localitatea alegerii să ai cât de mulți oameni de încredere, ca să nu fie bătăuși și împrăștiați de contrari. (Va urma).

CRIZA.

— 7 Aprilie.

Rezistență pasivă.

În Dietă, mâine poimâne se va începe discuțiunea Adresei, după ce coaliția a declarat că față de Intrazigența Regelui, se pune rpe terenul rezistențe pasive.

Nici nu cedează, nici nu provoacă ci așteaptă.

Disidenții fac partid.

Disidenții, pe cum ni se telefonează, se va constitui în partid separat.

Dacă partidele nu s'alcătuesc în virtutea programelor, nu înțelegem de ce disidenții fac numai acum partid?

Comisiunea de retorziune

se numește o comisiune exmisă din sinul coaliției, pentru a face propunere de pedepsire a autorilor întâmplărilor dela 18 Nov. și 13 Decembrie. Președintele ei este baronul Bánffy — cine și ar putea fi mai chemat decât dânsul, prototip viu al moralității și cinstei politice.

Răvaș dela Caransebeș.

Joi, în 30 Martie n. s'a ținut la noi adunarea generală a societății comerciale pe acții „Severineana“. Acționarii au fost bine reprezentați.

Din comunicatele făcute am aflat, că oamenii din direcțiune și consiliul de supraveghere nu sunt bine-orientați, în ceea-ce privește înființarea societății pe acții „Severineana“ și din această cauză induc publicul în eroare.

E frumos, că țin oamenii mult la cel repausat și memoria lor, dar a le atribui merite mai mult decât, li-se cuvine, nu e de loc nici estetic, dar nici moral.

Țin mult, la ceea-ce zice latinul: „de mortuis nihil nisi bene“ și nu am intenție să atentez de loc la memoria dlui Ilie Curescu, când zic, că direcțiunea „Severinenei“ a pus prea mult în cântariul repausatului ei președinte și i-a atribuit partea leului la înființarea societății comerciale pe acții „Severineana“.

Pentru-ca să se reverse lumină în afacerea aceasta și pentru-ca să se vadă, cât a contribuit fiecare la înființarea numitei societăți comerciale, sic-mi permis să relevez în cele următoare istoricul înființării „Severinenei“. — O fac aceasta pe baza documentelor, de cari dispun.

Când m'am hotărât să fac aceasta, am voit de altă parte să ofer materialul potrivit pentru acel bărbat dibace, carele va voi să scrie cu măiestrie istoria „Severinenei“ dela început până la adunarea generală constituanta.

Ideia înființării unei întreprinderi comerciale a preocupat de ani de zile inteligența română din Caransebeș.

La început ideia de predilecție era înființarea unei reuniuni de conzum, sulevată de dl Ioan Lințu sublocotenent în retragere.

Cu punerea în lucrare și realizarea acestei idei, după mai multe frământări, nu s'a putut face nici un pas spre progres din cauza divergenței de păreri.

Tot în scopul realizării acestei idei, după o constatare mai mult în cercuri restrânse, protopresbiterul Caransebeșului Andreiu Ghidiu cu invitarea sa ddo 14/26 August 1897 convoacă la o conferință toată inteligența și fruntașii români din Caransebeș, pe Duminică din 17/29 August, în localul casinei române. La această conferință ia parte tot ce are Caransebeșul mai distins.

După deschiderea protopresbiterul propune constituirea, care primindu-se, președinte se alege Andreiu Ghidiu, ear pentru redactarea protocolului domnul profesor Dr. Petru Ionescu.

În această conferință dl Ilie Curescu, pe atunci președintele comunității de avere, arată că e mai corespunzător să se înființeze în Caransebeș o societate comercială pe acții, decât o societate de conzum, și recomandă cu căldură înființarea societății pe acții.

După o dezbateră mai lungă și în parte cu animosități se primește propunerea dlui Ilie Curescu, ca să se înființeze o societate comercială pe acții; și tot la propunerea d-sale se alege o comisie pentru pregătirea terenului și începerea activității în persoanele domnilor Andreiu Ghidiu protopresbiter, Ilie Curescu președintele comunității de avere, Teodor Radu avocat, Ioan Bartolomei senator orășanesc, Ioan Nemoian avocat, George Ianculovici comerciant și Iefta Biju econom. ¹⁾

Această comisiune de 7 s'a întrunit sub presidul protopresbiterului Andreiu Ghidiu în sala comunității de avere în zilele din 4/16, 12/24 și 16/28, Septembrie 1897 și a compus proiectul de statute pentru înființarea unei societăți comerciale pe acții servindu-l ca material statutele societății comerciale pe acții „Cohordia“ din Sibiu, la care a fost trimis protopresbiterul Andrei Ghidiu, ca să studieze și să primească informații în afacere; ear în ședința ținută la 23 Septembrie (5 Octombrie) 1897 a compus proiectul și lista de subscriere a acțiilor.

În ședința comisiunii de 7 ținută la 27 Octombrie (8 Noiembrie) 1897 ²⁾ s'a combinat

¹⁾ A se vedea protocolul din 17/29 Aug. 1897.

²⁾ A se vedea procolul comisiunii din 27 Oct. 1897.

lista acelor indivizi, cari în înțelesul legii comerciale vor avea să subscrie prospectul, în calitate de membrii fondatori, apoi să facă pregătirea pentru ținerea unei conferințe mai largi pe ziua de Joi în 30 Octombrie (11 Noiembrie) 1897.

După-ce comisiunea de 7 a pregătit proiectul de statute, protopresbiterul Andrei Ghidiu convoacă pe ziua de 23 Octombrie (4 Nov.) 1897, la conferință întreaga inteligență și fruntașii Români din Caransebeș în localul comunității de avere la orele 4 după amiază.

În această conferință comisiunea de 7, prezintă proiectul de statute și proiectul de prospect, cari cu puține modificări se primesc în întreg cuprinsul lor și se decide convocarea unei adunări mai mari. ³⁾

Amăsurat conelusulul adus în conferința largită dela 23 Octombrie (4 Noiembrie) 1897, președintele comisiunii de 7, protopresbiterul Andreiu Ghidiu convoacă la adunare inteligența română din Caransebeș, împrejurime și fostul conșin militar romano-banatic pe Joi în 30 Octombrie (11 Noiembrie) 1897, în sala cea mare a institutului teologic-pedagogic diecezan din loc.

După deschiderea acestei adunări prin protopresbiterul Andreiu Ghidiu, la care a participat o mare atluență de public, să procedă la alegerea unui președinte de etate și onoare, a dlui protopresbiter Mihail Popoviciu din Orșova, ear secretar dl prof. Dr. Petru Ionescu.

După o astfel de constituire, protopresbiterul Andreiu Ghidiu împărtășește tot ce s'a făcut în scopul înființării unei societăți comerciale pe acții în Caransebeș. Se citește apoi proiectul de statute și prospectul subscris deja de o mare parte dintre Caransebeșeni, având al mai subscrie și aiți bărbați de din afară. — Dela această adunare se începe activitatea membrilor fondatori din prospect. (Va urma.)

Afacerea Șerban.

Ni-se cere publicarea următoarei scrisori:

Stimate Domnule Redactor!

La cele scrise de Dr. Nicolae Șerban în nr. 28 al „Drapelului“ și nrul 28 al „Telegrafului Român“ pentru orientarea publicului român răspund următoarele:

Declar dela început, că nu bucuros stau de vorbă cu Dr. Nicolae Șerban, care în loc să tacă și să-și ascundă fața, în urma celor întimplate, sau în loc să se spele de acuzele grave, ce i-s'au adus, nu face altceva, decât mă învinovățește eu fel de fel de lucruri. Mă învinovățește, că eu aș fi părăsit programul național și aș fi intrat în partidul guvernamental, ceia-ce aș fi anunțat și la Budapesta. Aceasta și în genere toate, cele înșirate de Dr. Nicolae Șerban sunt neadevăruri, pe cari în lipsă de alt material se încearcă ale exploata în detrimentul meu, crezând, că prin aceasta va abate dela sine păcatele ce-l apasă.

Dr. Nicolae Șerban este cel mai puțin competent de a mă trage pe mine la răspundere în chestii de această natură.

Pentruca să împrăștii nedumeririle publicului român referitor la aceasta împrejurare, pe care Dr. Nicolae Șerban o mistifică atât pe cale ziaristică cât și cu graiu viu, expun starea faptică:

Afacerea lui Dr. Șerban cu baronul Born este cunoscută. Acest din urmă, după-ce în ziua alegerii la fața locului s'a convins, că Dr. Șerban nu i-a prezentat lista sa de candidare, cu ceia-ce fusese încredințat și la ceia-ce se deobligase, indignat și scandalizat s'a reintors la Făgăraș, unde și-a adus aminte de declarația lui Șerban de abdicere și s'a decis să-l nimicească, chiar cu arma sa proprie. S'a decis adecă ca declarația de abdicere alui Șerban, să o prezenteze președintelui de alegere. În scopul acesta, pe la orele 3 d. a., a trimis pe însoțitorul său Dr. Prinz Gyula, cu automobilul la Arpaș. Acesta, prezentându-se în tabera noastră, ne-a adus la cunoștință, că baronul Born s'a decis în urma purtării

¹⁾ A se vedea protocolul conferinței din 23 Oct.

²⁾ A se vedea protocolul adunării din 30 Oct. 1897.

scandaloase alui Șerban, ca să întoarcă totul alegerii, prin prezentarea declarației mele, în favorul meu și ar face-o aceasta o condiție, dacă nu ar avea obligamente față de partidul său. Mi-a făcut propunerea să abdicerez de la postul meu și să mă alătur la partidul liberal și atunci prezentează abdicerea lui Șerban. Eu i-am declarat, că aceasta nu se face la nici un caz. După ce Dr. Prinz a văzut, că este imposibil a mă îndușmăna mi-a făcut altă propunere, și anume zice că dau o declarație, în care să se zică, că la cazul alegerii mele, voi intra în partidul liberal; dar aceasta declarație pe mine să mă oblighe absolut la nimica și eu dacă voi să am mână liberă.

Cu aceasta declarație baronul Born se justifice înaintea partidului său, că el a conclucrat la reușita alegerii mele, a vădădere interesul partidului său.

Eu m'am consultat cu partizanii mei și ce timp mult de cogitare nu era, am luat în considerare două momente ponderoase, și anume: zentându-se declarația de abdicere alui președintelui de alegere, și vom demascașul cel mai vădit, iară în rindul al doilea decide rezultatul alegerii în favorul nostru acesteia în vedere și fără de a concede bră de schimbare în programul nostru, că după-ce față de noi partida contrară s'a de atâtea apucături, de ce să nu ne noi de momentul acesta decizător. Am să dau declarația sus amintită, dar acelu mi și partizanii mei să nu fie obligați să servească numai ca un fel de scuzașul Born față de partidul său, când la cazul mele l'ar interpela, cum de m'a sprijinit candidat naționalist.

Acesta este purul adevăr și nimic altceva. Intregul acest episod l'am privit cu cătură față de partida contrară și față de soana lui Șerban, care cu mijloace și metode perverse a cercat să ajungă la izbăvire de altă parte voiam, ca declarația de abdicere să ajungă la actele de alegere, ca să nu se nega Șerban ceea-ce făcuse.

Că acest episod a fost un pas greșit aceasta nu sunt chemat să judec eu, dar român. Și dacă mi se va atribui ca greșit, avea lăria morală a o recunoaște, dar atât eu, cât și partizanii mei, cu cari s'au sultat în aceasta afacere, am fost conșinți și numai de cea mai curată intenție: că față de un contrar ca Șerban, — gurarea reușitei — ne este permis a face de o apucătură. . .

Ceea-ce privește celelalte atacuri la Șerban voi fi foarte scurt.

Nici eu și cred că nici ceilalți Făgărași, nu învidiam absolut de loc alui Șerban, chiar din motivul pe care el zice „că stă așa cum stă“.

Să numească Șerban pe aceia, care sub anonimul „Dreptatea János“ au făcut tra lui arătări criminale. Nu mă ocup de lucruri, de și am cunoștință de o parte păcate, ce le are în creștate la răvaș cunoscute în destul publicului din țară așa că este superflu a se ocupa cu ele.

Că am cerut eu dela Șerban să abdicere pentru repășire, nu-l adevărat. Șerban se depărtă de nimeni a venit în casa părinților și cu lacrimi în ochi s'a rugat de ei să plece la retragere, căci altcum e nimicul meu, cu motivul să nu zică lumea că cauzat perirea, m'au și înduplecat.

Nu este adevărat că în chestia aceasta acuza la procuratură contrară stăia. Pun la dispoziție documentele și aceasta chestie ori și cui, ca să se vînghe despre adevăr. De altcum e tamplat între baronul Born și Șerban în 24 Martie. Conca reprezentant al baronului Born, care s'a simțit jignit prin acuza lui Born față de el, ear nu cu mine.

Încât privește acuzele înșirate dela Curie, i-s'a publicat lui Șerban

DOMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare *exclusiv dela magazinul de stoffe pentru domni*, unde se poate economiza 35%.

1. — Magazinul nostru de fabricații engleze din patrie și de Brunn.

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHNER și FLEISCHER.

ARAD, piața Libertății 17. Cinci biserici. (PÉCS) Király u.

de răspuns din partea Curiei nimicindu-i-se
 datul. Se vede foarte bine atât în Făgăraș cât
 în Sibiu, că cine umbă cu bani străini, eu s'au
 în. Nici la universitate, nici airea n'am avut
 de ocrotirea nimărui, cu atât mai puțin de
 Șerban, oar societățile bune în care are
 în obiectiv a introduce pe tinerii Români din
 țară, și le poate închidui publicul Român.
 Dr. Nicolae Șerban nu e destul că în loc
 să apere pe sine, mă atacă cu neadevăruri, dar
 folosește în contra mea de expresiuni
 înlocuibile, pe care numai din gura târgovești-
 poști auzi. Pentru astfel de expresiuni este
 să se cere altă satisfacție; față de Dr.
 Șerban sunt însă absolvat de aceasta
 el.

fine vă rog atât pe D-Voastră, Domnule
 or, cât și pe onoratul public cetitor, să fie
 considerare că am abuzat de indulgența
 stră chiar în afacerea aceasta cu Dr. Nic.
 cu care de altcum nu stau de vorbă în
 materie.

Cu stimă:

Dr. Octavian Vasu
 avocat.

Abonenții

nu și-au reînnoit abonamentul
 doilea cuartal — Aprilie. Mai
 — sunt rugați să binevoiască
 mite de urgență prețul abona-
 ului (5 cor.) În caz contrar ad-
 străția le va sista trimiteria
 unei.

Facem tot-odată atenți pe abo-
 că se tipăresc numai atâtea
 plare câte trebuie zilnic, ulte-
 nu vom mai putea servi decât cu
 ri celor ce nu și-au reînnoit la
 abonamentul.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 7 Aprilie 1905.

Parastas. Azi, fiind aniversarea morții
 lui Episcop Iosif Goldiș, în Catedrală s'a
 un parastas, la care a celebrat însuși P.
 Episcopul I Papp, asistat de Vasile
 ra, vicarul Orăzilor-marți, Roman R. Ciorogariu,
 seminarial, George Popoviciu, protopop,
 Beleş, protopop, Vasile Olariu și Traian
 preoți, și Dr. Iulian Suciu, proto-diacon.
 Răspunsurile rituale le-a executat corul se-
 nal, sub conducerea profesorului Trifu Lu-

Stire personală. Magnificența Sa dl
 Mangra, vicarul Orăzilor-marți a petrecut ieri

Advocat nou. Ni-s'anonță, că dl Dr.
 Novac a depus cu distincție în 4 c. censura
 avocat în Budapesta.
 Felicitări sincere!

Împăratul Wilhelm în Neapole. Din Nea-
 pe depeșează, că Mercuri la trei sferturi
 a sosit împăratul german acolo. A fost
 cu salve și cu hurale.

Regina engleză în Marseille. Se depe-
 din Marseille, că regina engleză Alexandra
 deja în Marseille pe yachtul Victoria and
 Regina a făcut și o primărie în oraș.

Examen. Distinsul tinăr, Tit Liviu Blaga a
 un bun succes peste examenul special din
 de matematică la universitatea din Buda-
 pe la 24 Martie a. c. Sincere felicitări!

Conjurație militară în Paris. Poliția
 a dat de urmele unei tainice revoluții.
 descoperit o mulțime de uniforme, multe puști
 roane. Capul conjurațiilor a fost căpitanul
 prin. Conjurații strinseseră vr'o 500 puști
 sistem Gray. Poliția știe și pe oamenii, că-
 erau destinate: foști suboficieri și militari
 onii, care pe un anumit Bundo îi adunase sub
 țară, că le dă posturi în Africa sudică. Ro-
 u-le plan le-a fost să pună mâna în Elysee
 ședințele republicii. Nu se știe, de și per-
 politice au fost amestecate în conjurație. A
 estat și mecanicul Meyer, care păzia ma-
 de arme al conjurațiilor. Se zice, că mai

multe persoane sus puse vor fi arestate, ca și co-
 lonelul Marchand.

— Strossmayer în agonie. Se telegrafează,
 că veteranul episcop Strossmayer zace în agonie.

— Elevi gimnaziali eliminați. „S. D. T.“
 din Sibiu publică sub titlul de mai sus urmă-
 toarea știre; „Sease elevi din cursul inferior al
 gimnasiunului de stat de aici, Români de naționa-
 litate, au fost isgoniți din școală prin „consilium
 abeundi“, fiind-că cu ocaziunea serbării de Mar-
 tie (15 Martie) au rupt de pe pieptul cătorva cam-
 marazi de al lor, tot Români, cocardele trico-
 lore roșu-alb-verde, le-au scuipat și călcat în pi-
 cioare“.

— Internatul universitarilor români din
 Constantinopol. Din Constantinopol se anonță,
 că internatul universitar proiectat de legatiunea
 română și aprobat de ministerul român al ins-
 trucției publice, se va deschide la 1 Aprilie v.
 într-o casă foarte spațioasă, ce a fost închiriată
 în acest scop. Numărul bursierilor români va fi
 la început de 12.

— Papa și Monte cassino. Se vestește din
 Roma: S'a amintit foarte mult și în timpul din
 urmă, că Papa Pius X se pregătește să părăsească
 Vaticanul, fiind-că vrea să cerceteze vestita mănă-
 stire benedictină din Monte-cassino, metropola
 mănăstirilor întocmite după reguli benedictine. De
 bună-seama papa nu va face acest lucru, fiind-că e
 greu a rupe cu ficția prinsorii din Vatican. S'a
 întâmplat într-aceea un lucru foarte interesant.
 Amelli, unul din învățații călugări al mănăstirei
 a ținut în Vatican mai zilele trecute înaintea
 unul public, între care erau și mireni, o conferen-
 ță de deosebit interes, unde arată, că mănăs-
 tirea Monte cassino n'a fost numai leagănul ci-
 vilizației, ci și agricultura are să-i mulțamească
 foarte mult. După aceea în cuvinte însuflețit a
 amintit despre aceea, că regele Victor Emanuil
 III. a făcut pașii necesari pentru constituirea unei
 comisii agrare internaționale, fiindu-și Amelli
 conferența cu următoarea dorință: În evul me-
 diu Monte Cassino a fost loc de întâlnire al împă-
 răraților și papilor, de pildă Henric III și Leo
 IX; ar fi de dorit, că lucrul să se repete și cu
 regele Victor Emanuil și Leo XIII și atunci a-
 ceastă întrevvedere încă va avea însemnate urmări.

E semnul vremii, că astfel de lucruri se spun
 înaintea ilustrelor adunări.

— O scrisoare a Mariei Stuart. În Londra
 la licitație cu 900 fonturi (22.000 de coroane) a
 vândut negustorul de anticități Quaritsch o epi-
 stolă a Mariei Stuart. Epistola nu-i terminată;
 se estinde pe 14 fețe și e scrisă franțuzește
 în 1562.

— Epilogul treburilor din Innsbruck. De
 bună seamă nu v'ați uitat de demonstrațiile, ce
 au fost acum un an la universitatea din Inns-
 bruck, pentru ceea-ce studenții italieni fuseseră
 puși sub acuză. Studenții n'au înaintat rugare
 de agrățiere, dar' M. Sa în urma dreptului, ce-l
 are de a sista procesele (jus abolitionis: a dispus
 sistarea cercetării criminale. Studenții pot să
 umble din nou la universitate, iar' semestrele
 li-se compută.

— O sută de km. pe oară. Se scrie din
 Berlin: Pe linia Berlin—Hamburg vor circula nu
 peste multă vreme acele locomotive, care puseseră
 în uimire lumea la expoziția din St. Louis și care
 fac pe ceas câte o sută de km.

— Cetatea Vajda-Huniad se dărâmă. Zidul
 principal al unei părți din vestita cetate a Hu-
 niadilor s'a dărâmat și e în pericol și poarta
 Bethlen de lângă el, care de nu o proptesc, va
 cădea și ea. Cauza dărâmării e, după-cum se
 susține, că fabrica de fer de acolo a așezat apa-
 ductul lângă zidul cetății, prin ceea-ce temelia
 imbibată de apă a început să abzică sprijinul
 zidului, ce-l ține.

— Casina ofițerească din Mueden. Încă pe
 timpul, când cartierul general al lui Kuropatkin
 era în Mueden, corespondentul unei foți din Pe-
 tersburg era în cetatea mormintelor. Acum scrie
 foarte interesant despre casina ofițerească de
 acolo. În fiecare sară mergeam — scrie el —
 la casină, care e o colibă simplă, la intrarea că-
 reia ardea o lampă colorată și falfăia steagul rus.
 Am rămas uimit, ce admirabil era aranjată. Pen-
 tru 35 copeici căpătați bilet pentru cină, ceea-ce
 e foarte estiu. În sala cea mare la o masă lungă
 erau 40—50 oficieri. Pe păreți era chipul țarului
 și țarinei apoi fotografiile lui Kuropatkin și a altor
 generali. Serviciul nu lasă nimic de dorit. Alcool
 nu era permis să se vîndă; ceai și limonadă da.
 Într'un colț pe o laviță erau ziare.

Se închidea de regulă sara la unspre-zec
 ceasuri.

— Testamentul unui milionar engles. Se
 anonță din Berlin: În London a murit nu de mult
 Blundel-Naple, un negustor de lemne putred de
 bogat. Imensa-l avere i-o moștenește fata, ca a-
 nual cel puțin două sute patru-zeci de zile să
 petreacă în Anglia. Tatăl a voit să împedecă în
 acest mod, ca marea avere să ajungă în Germa-
 nia fetei, însă nu i-a plăcut condiția aceasta;
 drept aceea a recurs la judecătorie, ca să schimbe
 stipulația asta.

— Patru gemeni. În Pusztatevacs nevasta
 unul birjar a născut patru copii gemeni. Toți
 patru sunt sănătoși.

— Colera în Rusia. Din Moscva se anonță,
 că în împrejurimile orașului a izbucnit colera,
 care se estinde foarte. Oficios se ține în secret,
 așa că nu se știu cazurile de îmbolnăvire de până
 acum. E interesant, că congresul anticolicer zii-
 lele trecute s'a început tocmai în Moscva.

— Purim. De curând au avut Ovrei sâr-
 bătoria lor mare „Purim“, de care e legată is-
 toria următoarea: Înainte de Christos cu 478
 ani, au scăpat Ovrei de mare belea prin ovreica
 Estera, o fată frumoasă, care a ajuns în grația
 regelui persian Ahasver (Xerxes), un om bețiv,
 care și alungase nevasta. La curtea lui Ahasver
 era un ispravnic numit Haman, care era omul
 de încredere al regelui. Haman îi uria tare pe
 Ovrei și a cerut îngăduință dela rege, ca să se
 ficeze o zi în care să-i omoare pe toți Ovrei din
 țară. Într-aceea ura lui contra Ovreilor creșcu și
 mai tare, când un Ovreu, care stetea la poarta
 curții regale și se numea Mordechai, nu s'a scu-
 lat să-i dea lui Haman cinstea cuvenită, când
 trecu pe dinaintea lui Haman a zis să se ridice
 o spânzurătoare înaltă de 50 coți, unde să-l
 spânzure pe Mordechai. Dar Mordechai era un-
 chiu Esterel și sta pe la poartă ca un fel de
 spion, spunând nepoatei sale, cum să se poarte
 cu regele și dându-i sfatul, ca nu cumva să-i
 descopere, că ea e Ovreică.

Și după ce Estera intrase de a binele în
 grațiile regelui și se făcuse chiar regină, cu oca-
 siunea unui ospăț regele după ce s'a îmbătat
 bine, o întrebă ce cere, căci el îi dă și jumătate
 din împărăția sa. Estera a cerut, ca regele să
 omoare pe dușmanii lor. Regele i-a împlinit ce-
 rerea și pe Haman dimpreună cu cei 10 fi ai
 lui i-au spânzurat Ovrei, iar Mordechai a ajuns
 tare și mare prin grația regelui, și Ovrei au mai
 spânzurat 75.000 oameni, dușmanii lor. Spre amin-
 tire Ovrei au hotărât, ca zilele de 14 și 15 din
 luna Adar să se serbeze cu mare bucurie și che-
 fur în fiecare an, pentru că în zilele acele și-au
 răsbunat ei asupra dușmanilor. Sărbătoria a-
 ceasta se numește „Purim“ și cade în luna lui
 Martie.

— Foametea din Spania. În Andalusia e
 mare foametea. Telegrama mai nouă din Mad-
 rid povestesc, că uscăciunea a produs așa mari
 pagube în sămănături, că lumea neglija cu to-
 tul munca câmpului. Sărăcia e de nedescris și
 poporul de rând se revoltă. În Andalusia anar-
 chistii au atârnat poporul, care se înarmează contra
 marilor proprietari și oficiilor publice. Guver-
 nul a trimis miliție la fața locului.

— Necrolog. Subscriși în numele nostru
 și al numărărilor rudeni, cu inimă înfrântă
 de durere vă aducem la cunoștință, că preaiubitul
 soț resp. tată, fiu, frate, ginere cumnat și rudenie
 Ioan Pop Reteganul, învățător pensionat și
 redactor la „Gazeta de Duminecă“ a repausat în
 Domnul repentin, luni în 3 Aprilie n. 1905 la
 oarele 7 p. m., în al 52-lea an al vieții sale la-
 borioase și în al 18 lea an al fericitei sale că-
 sătorii. Osămintele mult iubitului repausat se vor
 înmormânta Joi, în 6 l. c. la 11 ore a. m. în ci-
 miterul comun din loc. Fie-i țărna ușoară și
 memvria binecuvântată! Reteag, la 4 Aprilie 1905.
 Mărina Pop. ca mamă, Elena Anca n. Pop, ca
 soră. Nicolae Bejan, și soția Maria n Terleccki,
 ca socri, Luisa Pop n. Bejan, ca soție, Eugenia
 Pop, ca fiică, Petru Anca și Elena Bejan, ca cum-
 nat și cumnată și fi. Gustav, Maria și Vilhel-
 mina Liebenvein și Clara Gericz ca veri.

Trimitem sineerile noastre condolențe întris-
 tratel familiei!

— Prima căsătorie civilă în Tirol. În Inns-
 bruck—după-cum suntem informați — Mercuri
 a fost prima „căsătorie“ civilă și s'a ținut în o-
 daia oficială a primarului. În Austria adecă că-
 sătoria civilă nu e obligătoare, ci depinde dela
 bunul plac al tineret părechii. Legea s'a adus

acum trei-zeci de ani, dar până acum căsătorie civilă n'a fost în Tirol.

— **Pisicile din Eszék.** Cânească lume văd acum pisicile din Eszék. Au ajuns în conflict cu organele ordinii publice. Până când au fost blânde și lingușitoare puteau face, ce le place chiar și'n Eszék. Se bucurau de toate acele drepturi, cari le-au toate pisicile din țară; ear oficiilor publice nici prin gând nu le trecea să se ocupe de ele. O parte din pisici însă au găsit, că starea aceasta e prea plicticoasă și cele cu fire mai revoluționară au sărit asupra opresorilor stăpâni, oamenilor. Mai multe pisici turbate au mușcat pe oameni. Vezi, asta le-a fost pierderea. Oficiile orașenești îndată au venit în curat cu treaba gingașei societăți a pisicilor, despre afacerea lor au luat notă scrisă și s'a rostit înfiorătoare sentință, că toate pisicile din Eszék în cel mai scurt timp trebuie să piară. Miuănitul plângător al pisicilor din Eszék încurcă și mai rău criza politică.

— **Carul pagodei din Tirupatti.** Nu se poate imagina în Europa, până la ce punct în India, indigenii sunt fanatici și gata de a face cele mai mari excese religioase. Pentru a-și face cine-va o idee, trebuie să vadă o procesiune brahmanică.

În această ocaziune, ei preumblă idolul pe un car mare așezat pe roate. Baza carului e lemn masiv, are sculptori sau statui de oameni și animale în pozițiile cele mai stranii, pe cari este fixat un edificiu de formă piramidală, ornat cu stufe prețioase și tapisat cu ghirlande de flori. Idolul foarte bogat împodobit e așezat în v'un pavilion luxos. Se leagă de car tringhiți groase și se adună sumedenii de oameni aproape, goi, cari trag sberând îngrozitor și făcând în același timp gesturi desperate.

Altă dată, fanaticii se lăsan cu cea mai mare voință să fie călcați și zdrobiți sub roatele carului, și mulțimea din prejur aplauda această scenă de o sălbăticie fără margini. La Tirupatti în timpul când idolul numit Vengata-Suara e preumblat prin străzi pe un car magnific, brahmanii se imprăștie prin popor, aleg cele mai frumoase fete ce le întâlnesc și le cer părinților lor în numele zeului pentru a-l servi, și atât de mare este stupiditatea acestor oameni, că ei se grăbesc cu cea mai mare râvnă să dea fetele și femeile lor în mâinile brahmanilor pentru a face din ele soțiile idolului.

Când soțiile zeului încep să îmbătrânească sau nu mai sunt plăcute, de el, li se infierează pe piept marca simbolică a lui Vengata-Suara, apoi sunt date afară pe poarta Pagodii și ele sunt nevoite să cerșească mila oamenilor. Acest fel de a popula seraiul Pagodei, se practică și în alte părți ale Indiei Brahmanice și mai ales la Jagernath, localitate celebră altă dată prin fanatismul credincioșilor cari mureau sub roatele carului, când se făcea procesiuni. Aceste sacrificii sângeroase acum au fost interzise de către Europeanii, cari guvernează în acele părți.

x **Oamenii bolnavi** folosesc cu succes nimeritor la boalele cele mai diferite crucea dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967, care pentru aceea merită atențiunea lumii întregi. Durerile de cap, de inimă, de stomac cât de deosebite, cursul neregulat al sângelui, febrințele creierului și chinul reumatism, pe toate le vindecă acest aparat de minune. Pentru dovedirea lucrului acestuia mă provoc numai la una dintre sutele de scrisori de mulțumită ce îmi vin, cari îmi vestesc cu bucurie însănătoșirea mai multor bolnavi:

Crucea dublă electro-magnetică, pe care D-ta ai bine-voit a mi-o da, o port și acum. Mă simt mai în putere, zgârciurile la inimă au slăbit într-atât, încât — după cum spun cei din jurul meu, — atunci când vine în clipa aceea și trece fără ca să simt și să știu, că a fost zgârciu la inimă. Domnul Geza Boldog, care de 40 de ani e epilectic (boală rea), acum se simte mai bine și în el vin tot mai rar zgârciurile. D-nul Steinhübel a purtat crucea, numai simte nici o durere, e vioi și doarme bine. În sfârșit dl Stefani, care în bătrânețe sa suferă atât de mult de reumatism m'nsă se simte mai bine, nu mai are dureri. Budapesta. Cu deosebită stimă Iosif Khoór, preot.

Inventatorul și fabricantul acestui aparat binecuvântat, Albert Müller. Budapesta VI, Vadsz-n. 42 K.

ECONOMIE.

Arad, 7 Aprilie.

Ajutoare de stat — pentru Secui.

Ministrul de agricultură a asemnat zilele trecute 5000 cor. Ajutor de stat comitatului Trei-scaune, cu menirea să se facă lângă minele de cărbuni de lângă Köpecz, o colonie de secui. Bărbații vor fi angajați la mine, femeile vor putea să-și valorizeze industria lor de casă. Încă'n anul acesta se vor zidi 15 case pe seama Secuilor.

Consulatul român dela Smirna.

„Politische Gorrespondenz“ din Viena află, că consulatul român dela Smirna a fost ridicat în rangul de consulat general. Această măsură a fost luată în vederea nădăjdutei sporiri a relațiilor comerciale în urma apropiatei puneri în vigoare a serviciului de navigațiune între Constanța și Smirna.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 5 April. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe April (100 clgr.)	17'96—17'98
Secară pe April	14'40—14'42
Ovăs pe April	13'70—13'72
Cucuruz pe Maiu	14'74—14'76
Grâu pe Octombrie	16'60—16'62
Secară pe Octombrie	13'32—13'42
Grâu pe Maiu	18'86—18'88

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe April 1905	17'96—17'98
Secară pe „	14'46—14'48
Ovăs pe „	13'80—13'82
Cucuruz pe Maiu	14'82—14'84
Grâu pe Octombrie	16'64—16'66
Secară pe „	13'40—13'42
Grâu pe Maiu 1905	17'84—17'86
Cucuruz pe Iulie	—

Incheierea la 5 ore:

Acții de credit austriac	679'25
Acții de credit ungar	777'50

Acții Bancii de escompt	477'50
Acții a uzinelor Rima Murány	538'75
Acții a căilor ferate Austro-Ungare	662'25
Vicinal	604'50
Acții de tren electric orașenesc	327'50
Los în numărare a sanat. Elisabeta	13 —
„ „ Marfa „ „ „	14 —

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare 100 litre	C. 156.—
„ „ „ mic	158.—
„ brut în mare	158.—
„ „ „ mic	160.—
% procente, socotind și darea de consum de 70 cor.	

Piața din Arad.

S'au vândut: (100 klg.)	
240—260 măși metriche grâu cor.	16.00—16.40
110—190 „ „ „ cucuruz „	15.20—15.40
Semnare nominală: secară:	14.20—14.40
„ „ „ orz:	14.40—14.60
„ „ „ ovăs:	13.40—13.60

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
500—600 măși metriche grâu cor.	8.40—8.60
800—900 „ „ „ cucuruz	7.60—7.80
Semnare nominală: secară	7.90—7.40
„ „ „ orz:	7.40—7.50
„ „ „ ovăs:	6.70—6.80

Tirgul de porci din Köbánya.

— 6 April —

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chlgr. 129—130 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chlgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chlgr 134—135 fil.; tineri mijlocii părechea 251—320 chlgr. greutate pân' la 250 chlgr. 134—135 fil.

Numărul porcilor: la 4 April 1905 a fost 25,530 buc. în 5 April s'a adus 233 bucăți, s'a transportat 193 bucăți a rămas prin urmare pe piață 25,574 buc. Căutarea a fost mai ales la cei grași vie.

MUSTANGERUL NEG

— ROMAN SENAȚIONAL. —

De

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Luiziana Dupré adresă lui Thorley vire adâncă, simplă și serioasă.

— Vă mulțumesc foarte mult, domnule zise ea într'un ton liniștit. Sunteți prea camaradul d-stră și d-stră, că v'ați gândit pe care ne cunoașteți de atât de puțin. Dar' cred că noi am fi indiscrete, dacă un dar atât de prețios ca aceste mărețe. De sigur nu prindeți des atât de frumoasă au o valoare foarte mare.

— Cea mai mare valoare ce ar putea fi în ochii noștri ar fi aceea, ca să vă plăcăm mai avem vre-o sută de alți mustangini ne pregătim a-i dresa pentru a-i conduce kogdoches. Primiți-i dar' pe acestia domnule, dacă vreți să ne faceți o mare plăcere, altcum vor fi bune animale de călărie d-stră. Iapa peștriță este iute ca o pușcă, voi da încă două sau trei lecții de aceasta va fi de ajuns, ca să o puteți conduce.

— Atunci eu primesc și-ți mulțumesc zise Luiziana cu simplitate. Și această discuțiune delicată se sfârșea de oare-ce colonelul Magoffin se apropia de Coadă de Tigru, care ținea mereu înaintea sa ca bățul unui drapel; căți-va înarmați, îi urmaseră pentru ori-ce întâmplare. Wash Carrol venia după ei; când ajungea la gară, sări de pe cal, pe care-l lega de un car, apoi se apropia de Tennessee și îi zise, după-ce o salută adânc:

— Miss Tennessee, camaradul meu ni-am permis să ne gândim că fără îndoaie fi fericite, miss Luiziana și d-ta, de-a doua oară de sea, pe care i-ați putea încă să străbate preria. Am prins cu are două iepi de colo și li-am dat prima intențiunea de a vi-le oferi, când vor fi dresate. Dacă dar', domnișoară, binevoind primi, iapa de colorarea cafelei cu lapte aci înainte a d-tale, ear' cea peștriță a missel... verișoarei d-tale.

— Numele meu este Luiziana Dupré, tinăra creolă cu vocea sa dulce și cântecul colică, vă mulțumesc mult, mult, domnule. — Oh! miss, ești prea amabilă. de a vă fi folositor este pentru noi atât ca aceea, pe care v'o putem produce oare aceste animale de călărie, zise Wash un gând de curtenire, ci numai pentru a cugeta și pentru că avea obiceiul de a cugeta.

— Atunci, fiți mulțămiiți, de oare-ce foarte fericite, adaose Tennessee.

— Dar' e de trebuință să le mai puțin încă o lecție de dresaj, termină rol, de oare-ce aceste frumoase animale încă prea grele de călărit, chiar pentru șoare din Tennessee sau Luiziana...

În acest moment, colonelul Magoffin cu Coadă de Tigru și trecea pe lângă dreptându-se spre unul din care.

Indianul avea aerul nerăbdător și al unui copil, căruia i-se va da o mulțime de făgăduiri, și o expresiune fățarnică în trasăturile sale, odinioară întipărite de rece și fără de milă.

Wash privi pe șef cu un aer desigur și batjocuros, care în același timp devenea comic pentru cei de față, când șeful ajungea la bătrânului traper. Fața acestuia era caraghioasă, cu toată tăietura, care o făcea în două, încât Tennessee Magoffin nu oprească un ris resonător.

Coadă de Tigru, care tocmă dinaintea ei, auzind acest ris batjocoritor, își făcuse să întoarcă capul și să-l arunce repede ca fulgerul.

Apoi fața sa își reluă expresiunea și naivă. Dar' tinăra fată deveni palidă și se simți înfiorându-se din cap până la picioarelor, atât de încărcată de ură și de țări fu această privire.

Redactor responsabil: Sever Bost.
Editor-proprietar: George Nichla.

Intemeiat în 1874.

Noutate! Noutate! Noutate!

Pardesiu „ŞAGUNA“

pentru preoți și teologi,

Fason nou, Fason nou, Fason nou.

Numai la mine se poate căpăta.

cu acelaș material veste și nădragi pentru preoți. Haine francoiso-Iosif es-
siv pentru teologi. Rinduri de haine, pardesuri din postavul cel mai la
modă, pregătite după moda cea mai nouă se pot alege după plăcere în pră-
vălia mea.

le-care bucată se ajustează la dorință și fără plată.

Serviciu conștient! Prețuri etine!
25% cruțare!

Comande din provincie se execută convenabil.

Cu stimă:

Moskovitz Zs.

Arad, Színház épület.

— Telefon orașenesc și comitatens 534. —

Am onoarea a aduce la binevoitoarea cunoștință a m. on.
c. că pe **Strada Weitzer János Nr. 19,**
Doamnei văd. Dr. Petkó, am deschis un

Atelier de tapiserie și înrumșetare

spunzător întru toate recerincelor de azi.
După o experiență de mai mulți ani câștigată prin prăvă-
de acest fel în Arad, precum și în urma legăturilor mele
te dintâiu fabrice, am ajuns în poziția plăcută, să satisfac
ensiunilor celor mai înalte ale on. public în această privință.
Primesc arangiarea complectă de hoteluri, restaurante, după
la cea mai nouă, prompt și pentru prețuri culante; primesc
vări, reparațiuni și obducerea de biliard etc.
Rugând sprijinul binevoitor al on. public, rămân

Cu deosebit respect:

SZILVÁSY ISTVÁN, tapesier

FISCHER KÁROLY

icator de pânze pe drot, de impletituri de drot, de
ite și de funduri de drot de oțel pentru paturi.

ARAD, József főherczeg-ut 8. szám.

Recomandă diferitele sale fabricate de pânză de drot (de
aramă) fer și de pânză de drot suflat cu ținc, care
dă în deposit) mai ales pentru mori, fabrice și pentru
ul economice, recomand de asemenea sitele pentru ciu-
e ventilatoare Bacher.

Pregătesc impletituri de drot pentru îngrădit grădini, par-
curți pentru găini și păduri de sălbătăciuni, construiesc
t (potreacuri) de ales petricele, năsip și cărbuni de peatră
u scopuri de zidire, de mine, de grădinărit, grilaje pentru
re la pivnițe și magazine, receptori de schintei pentru
t la locomotive și de fabrică.

230

Funduri de drot de oțel pentru paturi,
pentru punța de a se ținea curate sunt foarte recoman-
Diferite ete de păr, fer, cupru (aramă) și mătasă,
pentru tabac și site pentru cernut, precum și tot felul
iecte nelușurate aci se pregătesc și construiesc în cali-
tatea cea mai bună pentru prețuri moderate.

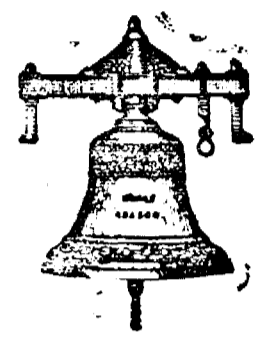
Frideric Hönig

. Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Pemiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe
lângă cele mai favorabile condiții de plătire
— recomandă clopotele sale cu patentă ces.
și reg. invenție proprie, cari au avantajul
că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea
unui și aceluiaș clopot tare și cu sunet adânc
— se face o economie de 20—30% la
greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer,
ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin-
a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și
chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se
clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroana
de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopot-lor
vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-
solviere nelușurată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se
trimt gratis.

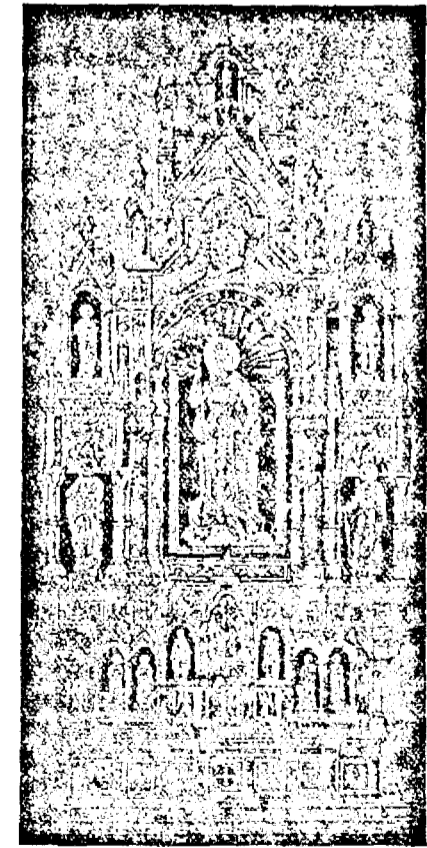
7 21—25

Primul institut de artă sud-ungar pentru

— zidirea de altare, de sculptură și de aurit.

Temesvár-Józsefváros, vis-à-vis de claustru.

Atrag atențiunea prea onoratei preoțimii și a d-lor
curstori supremi bisericesti, că în atelierul meu pre-
gătesc iconostase noi, altare, scaune episcopesti și alte

aranjamente complete bisericesti
Pe iconostas piclesc nouă
iconi de artă. nfară de aceea
auresc și vâpsesc din nou ico-
nostase vechi. Primesc și vap-
situl de biserică. Trimt schițe
de plan gratuit. La dorință
calătorese la fața locului pe
spesele mele. Recomand icoa-
nele mele de relief, peatră ma-
sivă cu vâpseală polichronică,
statue sante de la 60—180 cm.
maxim. *Madonna de Lourdes,*
Inima Mariet de S. Oni bogat
aurite cu vâpseală polichro-
nică.

De present se pregătește
pe seama bisericii din Kesa-
Mare: *Inima sfântă a lui*
Iisus și Madona de Lourdes
în înălțime de 160 cm.

De serviciu prompt și
echitabil îngrijește:

140—52

NAGY NEP. JÁNOS

Temesvár-Jozsefváros, Bonnaz-utca 6 sz. (casa proprie).

S'A DESCHIS!

S'A DESCHIS!

Noua localitate a Asociațiunii industriașilor aradani de mobi

ca membru al asociațiunii centrale regnicolare de credit.

Recomandăm

cele mai moderne mobile

ce se află în magazinul nostru aranjat din belșug în execuție dela cea mai simplă până la cele mai gingașe pretenții.

STABIL ȚINEM IN MAGAZIN

Mobile făcute exclusiv de mășari de mobi

din ARAD

Scopul nostru principal e a aduce pe publicul mare direct în legătură cu industriașii lor, pentru ceea-ce lifera bilele noastre foarte convenabil și în cea mai solidă execuție — escludind ori-ce concurența.

La Comande punem la dispoziție planuri, bugeturi.

*La Comande din provincie Șeful de afaceri călătorește cu între
Colecția de modele la fața locului — nesocotind spesele.*

Sprrijinul binevoitor al marelui public îl cere

Cu deosebită stimă:

Asociațiunea industriașilor aradani de mobi

ca membru al Asociațiunii regnicolare centrale de credit.

Arad, Aczél Péter-utca 3. szám.

S'a deschis!!

602
3612 : 6
2

NI
EI
ABO
re A
Dre
scu
4
RT
m)
pe
tris
s'a
ge
Per
conti
ce
Epis
de c
nt,
urile
mai
ace
noa
rială
e al
beam
eri fu
pent
idea
el
pent
mul
Dola
colar
voia
ea,
r. in
croat
rtea
El c
at se
e lul
versit
Năs
oareh
săse
licel
cro
a sa
nia ș
și a
El,
el,
67,
onarch
ni!
Cu
ca s
or bis
fi ap
titar
ea-ce
istori
poli
adm
De p
clati
ni o T
stul s
otic.